

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravnništvo in ekspedicijska, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 126.

✓ Ljubljani, v soboto 6. junija 1891.

Letnik XIX.

Državni zbor.

Z Dunaja, 5. junija.

Nova volitev v Istri.

Kakor sem zadnjič poročal, tako se je zgodilo: legitimacijski odsek je soglasno pritrdil nasvetu svojega pododseka, da naj se zavrže volitev istrskega poslanca Vergottinija. Dotično odsekovo poročilo bilo je danes razdeljeno poslancem in prihodnji petek pride ta reč na dnevni red javne seje. Razprave same pa menda ne bo; istrski poslanci namreč prigovarjajo Vergottiniju, da naj se samovoljno odpove poslanstvu in naj ne čaka, da bi ga siloma zapodili iz zbornice. Vergottiniju to ni kaj všeč, ker se je za trdno nadejal, da se bo levica zanj krepko potegnula in glasovala za veljavnost njegove izvolitve; to je bil menda tudi vzrok, da je do danes z nekako ponosnim in zadovoljnim obrazom prihajal v zbornico; danes pa je izostal in se neki pismeno obrnil do volilcev ter jih vprašal, kaj naj stori. Menda bodo dostojnejši, kakor on, ter mu bodo sporočili, da naj pobere šila in kopita in naj pride domov.

Tekom poletja treba bo torej v Istri nove volitve, pri kateri boste obe stranki poskušali svoje moči. Lahonska svojat je pokazala, kaj zna, zato je treba združenim Hrvatom in Slovencem največje marljivosti in vstrajnosti, če hočejo zmagati. Ker je véčeraj preteklo devetdeset dni, kar se je vršila prva volitev, treba bo ponoviti tudi volitve volilnih množ; naši rojski bodo morali že pri teh napeti vse sile, da zmagajo zanesljivo in neomahljivo volilni možje, katerih ne bode omajala ni lahonska nesramnost in surovost, ni hinavsko sladkanje, ni pohujšljivo podkupovanje, ampak ki bodo trdno kakor skala v sredi viharnega morja stali za svoj narod in za njegove pravice. Od vladnih organov pa, ki imajo skrbeti za red in postavnost pri volitvah, pričakujemo, da storé svojo dolžnost in ne krenijo s postavnega pota.

V izpodbudo narodnim volilcem istrskim in v nekako zadostilo za njih žaljeni čut gotovo ne bode škodovalo, ako objavite poročilo legitimacijskega odseka o Vergottinijevi volitvi, katero Vam v ta namen pošljem v prilogi.

Vravnanje Drave.

Med prilogami, ki so bile danes izročene zbornici, je dopis ministerskega predsednika, ki zahteva za vrnavo Drave od Maribora do Središča izvanreden državni donesek 15.000 gld. V teku zadnjih deset let postala je Drava v omenjenih krajih tako huda, da je odnesla več hiš in je v nevarnost prišlo več vasij. Deželni zbor štajerski je vsled tega za vrnavo Drave dovolil letnih 15.000 gld. za leta 1891—1894, ako jednak znesek žrtvuje država. Ministerstvo je še le sedaj zvedelo o tem sklepu deželnega zbora, in po vsestranskem preudarku razlogov, ki so vodili deželni zbor štajerski, sklenilo za dotično delo, ki bode stalo 120.000—140.000 gld., dovoliti polovico stroškov, ki se v zneskih po 15.000 gld. razdelé na štiri leta.

Odprava mitnic in mostnin

Bila je prva točka današnjega dnevnega reda. Dotični zakon je bil sprejet tako, kakor je bil že lani potrjen od poslaniške zbornice; odpravijo se namreč mostnine, mitnice pa ostanejo v dosedanjem razmerju. Vlada je lani zagovarjala stališče, da pritrdi odpravi mostnin, da pa pomnoži mitnice in povikša mitnino za nekatere živali. Letos se je finančni minister vdal in v odseku obljubil pritrditi odpravi mostnin, ne da bi pomnožil mitnice in povikšal mitnino, če tudi gospodska zbornica pritrdi dotičnim sklepom poslaniške zbornice. Če gospodska zbornica ne sprejme danes sklenjenega zakona, minister ni več vezan na dano obljubo in mostnine in mitnice ostanejo, kakor dozdaj. Sicer pa se je pokazalo, da mnogo poslancev nasprotuje odpravi mostnin, če bi minister na drugi

strani iskal nadomestila za odpadek 600.000 gld., ki jih dobiva od mostnin. Pravijo namreč, da mostnine v prvi vrsti ne teže kmeta, ampak prepeljevalca industrijskih izdelkov; za kmeta bi bilo veliko boljši, če bi ostala mostnina in bi se njeni prihodki obrnili za izboljševanje zemlje. Tudi to stališče ima nekaj za se ter priča, da se vsem nikdar ne more vstreči.

Razun te točke je bil v tretjem branju rešen z dvema tretjinama glasov zakon o sodstvu na Dunaju, dalje je bilo odpravljenih več peticij in potrjena volitev poslanca Roglna. Ob polu treh popoldne predsednik sklene sejo in prihodnjo sejo napove za torek 9. t. m. Budgetna razprava se najbrže prične še-le v ponedeljek 15. t. m.

„N. Fr. Presse“ in poslanec Šuklje.

Stara naša prijateljica, „resnicoljubivo“ glasilo židovskega liberalizma jih je dobila te dni prav pošteno po prstih, in slovenski poslanec jej je privoščil ta zdravo lekcijo.

O priliki, namreč valutne razprave v budgetnem odseku, bil je slovenski zastopnik tudi posegel v debato, ter razpravljal one tehtovite pomisleke, kateri se ne dajo prezirati pri tem prevažnem vprašanju. „N. Fr. Presse“, ki se, kakor celo židovstvo navdušuje za vpeljavo zlate valute, jako neprijetno iznenadjena po razpravi, je kar jeze bruhala, ter z zelo neslanim napadom v uvodnem članku zaletavala se tudi na prof. Šukljeja.

Način je povsem karakterističen za zlobno metodo tega plemenitega lista. Ker mu drugače ni mogla do živega, predbacivala mu je, da je z jedne strani govoril o premajhni količini zlata, z druge pa, da je jadikoval radi zlate valute, češ, po njej bodejo cene poskočile vsemu blagu. In sedaj se je začela posmehovati nerazsodnosti in nevednosti „velikega narodnega ekonoma slovenskega!“ A naš poslanec te zausnice ni maral mirno držati, saj je v odseku ravno nasprotno bil trdil od onega, kar

LISTEK.

Nedeljske misli.

XXX.

Vedno se nam bolj dozdeva, da živimo v dobi „subih krav“ in da letos ne bomo potrebovali niti jeklenega srpa, niti politiške kose, da spravimo domačo setev pod streho. Našo ozimino nam je namreč že požel in omlatil „zime hlad“, naše pomladne upe nam je otrsela gospod ministerski predsednik po dolgem kimanju na desno in levo in po ljubljanskem „mestnem zelenju“ šumé vedno bolj „sami pravcati brošči“.

Kaj bi rekel naš ranjki strije Blaže, ko bi bil doživel današnji dan, kajti prorokoval nam je že davnej s stoletno pratiko v roki, da bode nekdanj tako hudo na svetu, da se bodo ljudje prepirali in pravdali za solnčno svetlobo na nebu in za komarjevo senco na zemlji.

In ta strijeva povest se uresničuje, predno se je obrabila njegova Sibilska knjiga v tramovi poči.

Priznati moramo, da se nam ne smili toliko naš najvišji politiški ratar gospod ministerski predsednik zaradi letošnje ozeble strnine, kajti nekateri trdijo, da meče njegov državni plug rodovitne brazde

le na levo stran in da je povsem naravno, ako zarašča desnica le trnje in robidovje; zopet drugi modrujejo, da on niti pravega ustavnega „zrnja“ nema in da ne pozná ravnopravne setve, a pristržno pomilujemo le naše gg. poslance, ki že tako dolgo za Taaffejevim plugom stopinjice in stopinje ubirajo in neprestano plevajo politiški plevelček, da bolj bujno zori nasprotna pšenica.

Radovedni smo, kako bomo praznovali z njimi letošnje „požinke“ in ali bomo potrebovali „mlatiške cepce“ le za „parado“, ker niti ovsene mlatve ne bode, ali pa obesimo cepce kdo in zna za koliko let v zaprto Janusovo svetišče.

Kdo bi bil sodil še pred zadnjimi državno-zboorskimi volitvami, da se nam bode podražil tako znatno naš ovseni narodni kruh in da bomo po tolikoletnih upih in nadah zopet nič drugega, kakor optimisti, saj je poslednje najcenejša in dozdaj še vedno carine prosta zabava.

Da se sploh vsake vrste kruh razven na ljubljanskem „rotovžu“ obeša vedno višje in višje, je brez dvoma primerna posledica nekdanje Bismarckove politike, katere senco čutimo tudi pri nas, akoravno je Bismarck le še pravcata senca v domovju „pikelhaub“ in dragega narodnega ovsca.

In posled tudi razne potrebne in nepotrebne časti se obešajo višje in višje, kajti gosp. minister

Gauč je baš podražil lepe pravoslavne doktorske diplome, katere so stale doslej navadno več novcev, kakor talentov in truda.

Danes še ne moremo preračunati, kakove posledice bode imela ta uredba, rekli bi smelo, na več potov samo „leposlovno“ — zadevo, najbolje bi bilo seveda, ko bi se podražile ž njo tudi naše „cene“ pravde, katere smo objavljali doslej za „drag“ denar in mnogo potov tudi samo zaradi „lepšega“.

V reformaciji pravoslavnih učnih predmetov nam je najbolj povšeči, da se namerava vpeljati kot učni predmet tudi avstrijsko državno pravo, ustavna in sploh avstrijska zgodovina, ki kaže, na kakov temelj se je zidala naša država in kakov svetovno-zgodovinski pomen ima in mora imeti ona, če ljubi sama sebe.

Osobito poslednji eminentno potrebni predmet se je pogrešal doslej pri marsikaterem le praktičnem, ali tudi akademičnem juristu, ali pa mu je bil le siva teorija.

Da, teorija, ko bi tebe ne bilo na svetu, koliko več življenja bi bilo na njem in koliko manj „sive barve“, saj koliko krivic prouzroči siva teorija, koliko pravic vrže „ad absurdum“ teorije moč in dozdeva se nam, da se vrti ves svet le okoli teorije, a ne teorija okoli življenja in pravice potrebnega sveta.

Swiftijanec.

mu je spodtikala židovska zloba. Zadržaj njegovega govora zabeležen je vsaj v posnetku po „Reichsraths-correspondenz“. Tú stoji črno na belém, da je poslanec Šuklje ugovarjal zlati valuti, zlasti s tega stališča, ker bi vpeljava njena cenó pridelkom znížala, kar bi seveda zelo slabo bilo za kmeta in obrtnika. In tako je naš zastopnik, naslanjajoč se na § 19 tisk. zak. prisilil staro lažnjivko, da je morala — pač s kislim obrazom — drugi dan prijaviti stvaren popravek in sicer takoj po uvečnem članku, popravek, kateri pač vžigosa nemarno postopanje dotičnega lista. Lekcija je bila zasužena, privoščimo jo perfidnemu nasprotniku.

Katoliški shod v Gradcu.

II. Oddelek: Socijalne zadeve.

A. Temeljno načelo.

Drugi štajerski katoliški shod priznava kot glavni vir gospodarske bøde in nezadovoljnosti krščanskih narodnosti, da so zašle od verskih in nravnih nauk katoliške cerkve in vidi torej rešitev socijalnega vprašanja le v tem, da se vredé pravice in dolžnosti ljudi mej seboj na podlagi nauk Jezusa Kristusa in cerkve njegove.

B. Praznovanje nedelj.

Drugi štajerski katoliški shod misli, da sedaj veljavne postavne določbe o nedeljskem in prazniškem počitku ne zadoščajo zahtevam, katere sme vsak človek terjati od skupnosti v verskem, nravnem, gmotnem in zdravstvenem oziru. Shod priporoča za ta del socijalnega uprašanja, nastopne predloge:

1. Država je zavezana, za to skrbeti, da podjetniki obrtov, industrij in prevaževalnih naprav ob nedeljah in praznikih ne smejo ukazovati, pa tudi ne pustiti delavcem delati. Vožnja po železnicah in pri drugih transportnih podjetjih naj se pa omeji na neizogibno potrebno.
2. Država naj skrbi, da se slednjemu zagotovi praznovanje nedelj in praznikov.
3. Ob sobotah se mora najpozneje ob štirih nehati delo za obrtne delavce.

C. Ohranitev srednjega stanu.

Drugi štajerski katoliški shod priznava, da država more gospodarski procvitati samo, če se srednji stan dobro počuti. Obžaluje torej, ker vidimo, da celo jako hitro propadata dva velika srednjemu stanu pripadajoča stanova, katera se živita z delom svojih rok, to je, kmetiski in rokodelski. Za to je pa nujna dolžnost države, skrbeti s postavnimi določili, da zaradi koristi posamičnikov, ne zgube zaslužka celi stanovi in samostojnosti posamični člani teh stanov.

Podlaga tem postavodajnim določbam naj bode:

1. Pridobitvena sredstva (zemljišče, oziroma obrtne naprave) se smejo le malo zadolžiti, nikoli pa ne rubiti.
3. Pridobitvena sredstva se ne ohranijo le živemu lastniku, temveč tudi njegovim potomcem.
3. Pridobitvena sredstva se ne smejo, niti tako dolgo, dokler posestnik živi, niti po smrti njegovi, razdeliti čez trdno določeno mero.
4. Zadržno združevanje stanovskih sovrstnikov v povzdigo vsega stanu in v pospeševanje blaginje posamičnikov, varujejo in pospešujejo naj oblastva.
5. Momentannim davčnim uspehom se ne sme dajati prednost pred občno blaginjo in ohranitvijo stanov.
6. Vsakemu stanu ima se dati posebno zastopstvo v postavodajnih zastopih, ki se ima izbirati iz stanu samega.

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. junija.

Notranje dežele.

Položaj. Glasilo šleških Čehov „Op. Týd.“ piše, da se položaj za Slovane vedno slabša. Poprej se stvari ne bodo na boljše obrnile, da se Mladočehi spravijo s Staročehi. Dokler se Mladočehi s Staročehi ne pobotajo, se ne morejo sporazumeti z Moravci in češkim veleposestvom, pa tudi z ostalimi Slovani ne. Da, celó misliti ni na resno veliko opozicijo poljsko-nemški večini. — Šleški list ima sicer prav, ali Mladočehi se bodo za sporazumljenje s Staročehi težko odločili, kajti potem bi izgubili mnogo veljave pri narodu. Po shodih in po listih so toliko zabavljali proti Staročehom, da se sedaj ž njimi sporazumeti ne morejo, ako se nečejo pred narodom osmešiti. Mladočehi so gledali pred volitvami le na to, da zmagajo, popolnoma so pa prezirali to, kak položaj si pripravijo, kar bi kot dobri politiki ne bili smeli.

Taafe in Poljaki. Poljski mesečnik „Przeglad“ piše v majskem zvezku, da se je Taafe postavil na stališče cesarja Viljema II., ko je pozval stranke, da naj se brigajo pred vsem za državne koristi. To je jako pomembljivo. S tem je levičarje spravil v težaven položaj. Ker vedno proslavljajo vse, kar je nemško, tudi ne morejo lahko upirati se notranji politiki, ki je prirojena po notranji politiki nemške države. Če leвица se odreče svojim dosedanjim težnjam, Taafe lahko ostane, ali levičarji ne bodo imeli nič od tega. Če pa levičarji ostanejo pri dosednji politiki, pa pokažejo, da jim je le za moč, ne pa za državne interese. Kako si bode leвица pomagala iz sedanjega kočljivega položaja, se ne vé, toliko je gotovo, da sedaj gre za to, ali ostane Taafe ali se pa umakne levičarski vladi. Poljaki nemajo ničesa proti levičarjem; ali bodo vendar podpirali Taafeja, ker je on za Poljake najboljši državnik avstrijski, kar jih je že bilo in kar jih je sedaj.

Mladočehi. Moravska „Orlice“ kaj hudo kritikuje tudi postopanje Mladočehov v državnem zboru. Če tudi čas ni bil ugoden, vendar so v budgetnem odseku spravili v razgovor češki notranji jezik in tako Taafeja prisilili, da se je odločneje izrekel za nemški notranji jezik, kakor kdaj prej. S tem, da so napali Smolko, so pa Poljake še bolj odrinili od Čehov in tako pogladili pot nemško-poljski večini. Stvar, katero so sprožili Mladočehi, je sama na sebi dobra, ali za vsako stvar se mora izbrati primeren čas, drugače se več pokvari, nego koristi. — Vsak razsoden človek se bode pač strinjal z staročeskimi listom. S tem, da so grofa Taafeja prisilili, da se je izjavil za nemški uradni jezik, so vlado bolj porinili na levo stran, kar bode imelo le škodljive posledice. Sedaj grof Taafe, ko bi kedaj tudi hotel v tej zadevi kaj privoliti Čehom, tega storiti ne more, ker se vendar drži neke doslednosti. Počakati bi bili morali, da se politični položaj malo pojasni, in o vsej stvari se prej kako dogovoriti z nekaterimi drugimi strankami, da jih podpirajo.

Umrl je pl. Hasner v 74. letu. Pokojnik je dobro znan v avstrijski parlamentarni zgodovini. V meščanskem ministerstvu je bil naučni minister, nekaj časa je celo predsedoval temu ministerstvu. Od njega izvira ljudskošolski zakon, proti kateremu se konservativci boré sedaj že dvajset let. Liberalci so ž njim veliko zgubili in njih listi sedaj tudi močno tugujejo za njim. Bil je pa tudi do zadnjega hud zagovornik nove šole, kar je večkrat pokazal v gospodskih zbornici.

Vnanje države.

Ločitve zakonov v Italiji. V italijanski zbornici je poslanec Rossi interpeloval vlado, kdaj da misli predložiti zakon o ločitvi zakonov. Na to je odgovoril pravosodni minister grof Ferraris, da je to stvar proučaval, pa se ni mogel preveriti, da bi bilalocitev zakonov potrebna. Dokler bode on minister, se ne bode predložil noben predlog, ki bi bil ugoden ločitvi zakonov. Ko bi še Crispi ministrom, bi se pač vladni odgovor malo drugače bil glasil. Sedanja vlada pa vendar ne mara pri vsaki priliki kazati svojega nasprotstva do cerkvenih naredeb.

Revizija ustave v Belgiji še ne bode tako hitro dovršena. Zbornica se je izrekla, da se je poprej treba sporazumeti o načelih zakona za občinske in provincijalne volitve, še le potem bode začela posvetovanja o reviziji ustave. Ker pa vlada dotičnih postavnih načrtov še ni predložila, bode se revizija ustave odložila še za nekaj mesecev.

Chile. Državlanska vojna v Chilu še ne bode kmalu končana. Nedavno bila je bitka na morju. Nasprotniki vlade so zadnji čas dobili znova pogum, ker je predsednik sosedne bolivijske republike izdal dekret, v kateri priznava vstaško vlado v Iquiquu. Bolivjanci so jezni na chilskega predsednika, ker jim je v zadnji vojni bil vzel več ozemlja. Bolivjanska vlada hoče bajé z denarjem in orožjem podpirati chilske vstajnike, če se zavežejo, da Boliviji odpusté ves dolg, ki ga ima chilski državi plačati, kadar dobé oblast v svoje roke. To bodo najbrž tudi storili in potem pride chilska vlada v veliko zadrego in je res mogoče, da bode naposled sedanjí predsednik premagan. Zmagovalci bodo seveda razglasili, da so poslednje volitve za zbornico neveljavne, in bodo potem gledali, da dobé njih pristaši pri volitvah večino in da potem njih pristaš pride na predsedniški stol.

Izvirni dopisi.

Iz Zagreba, 3. junija. (Poročilo iz hrvatskega sabora.) Borba, ki jo vodi hrvatska opozicija proti sedanjí sabsorskej večini ter proti Madjarom, je seveda v današnjem položaju Hrvatske brezuspešna, vendar pa se bolji rodoljubi nadejajo, da se bode tudi v kratkem na bolje zabrnulo. To se bode pa tim preje zgodilo, čim večji bode pritisek od strani madjarske na narod hrvatski. Dobro znamenje je že to, da sta se opoziciji zjediniili v času, ko je treba pokazati pred svetom, da je narod hrvatski v času potrebne obrambe svojih pravic zložen, in da se Madjari in madjaroni varajo, ko se mislijo na račun nesloge okoriščevati.

Ko je v petek prišlo izvestje regnikolarne deputacije o zemljiščni odvezi pred sabor, predložil je zastopnik Folnegović v ime sjeedinjene opozicije protipredlog, po katerem naj se proglasi presežek zemljiščne odveze hrvatske kot prava lastnina kraljevine Hrvatske in da se dotična vsota upotrebi le za narodne potrebe. Ta predlog je podpisalo vseh 12 prisotnih opozicijskih poslancev, ter so ga isti tečajem debate tudi neustrašeno branili. Posebno se je odlikoval s svojim govorom zastopnik mesta Oseka, ki je dokazal, da je zemljiščna odveza kraljevine Slavonije že popolnoma izplačana, pa vendar Ogerska zahteva, da se še zanaprej plačuje tako dolgo, kakor na Ogerskem. To je že največja krivica, ki se more goditi, pa se še od domače strani zagovarja, kar je zopet največja sramota in podlost. Tudi poslanec Vrbanić ni ostal dolžan praznim frazam vseh vladinih govornikov, ki niso mogli nobenega stvarnega dokaza navesti za svojo trditev in svoj zaključek. Povedal je ostre besede poslancu Gjorkoviću, poznatemu dopisunu stare „Presse“, po katerej grdi posebno rad Hrvate, če le more.

Le-tá Srb po imenu, gotovo pa ne po mišljenju, se je namreč v listu na pokojnega patrijarha izrazil, da je nakresal Hrvate po zobéh, ko je v saboru govoril proti hrvatski operi. Razume se, da je dobil tudi za ta bratomorni čin nagrado iz srbske zaklade. Taki so tudi vsi ostali vladini Srbi, katerim je imé hrvatsko trn v oku. Dobro jim je povedal Vrbanić, da bodo Hrvatom zopet zobje in tudi nohti narasli, in potem naj pazijo, kako se bode ž njimi godilo. Tudi banu je dobro odgovoril na njegovo trditev, katero v vsakem govoru ponavlja, da je namreč Strossmajer sklenil pogodbo z Madjari, kar pa ni resnično, nego je protivno iz spisov, pa tudi še po živčih svedokih dokazano, da je namreč Strossmajer prigodom dogovorov o nagodbi izstopil iz odbora regnikolarne deputacije, ker se mu mnenje večine ni dopadlo. To bi moral ban znati, da ne bi trosil o tako velikem dostojanstveniku krivih poročil med svet. Sploh pa je delo sedanje regnikolarne deputacije o zakladi zemljiščne odveze popolno plitvo, ter se iz vsega vidi, da ni bilo pri vsem poslu ni iskrice pravega domoljubnega požrtvovanja, nego se je vse lahkoumno Madjarom prepustilo. Ves govor je bil kot pereč ogenj za madjarsko stranko, ki je govornika nemo poslušala, ganil pa seveda tako okorelih sre ni niti najmanje.

Se le v ponedeljek je prišel na red Folnegović, da dokaže potrebo opozicijskega predloga, kar je tudi izvrstno izvel. Predsednik mu je segal po navadi v besedo, kar pa menda po nekem nalogu vrši proti opozicijskim zastopnikom, dotim vladini govore slobodno o stvareh, ki se ne tičejo samega predmeta. Trditev vladinih privržencev, da se bode v prihodnje na hrvatske investicije več trošilo, nego dozda, je ovrgel enostavno s tem, da je to od strani Madjarov nekaj nemogočega, ker sami nimajo nikdar dovolj za-se in za svojo zemljo, nego povsodi denarja iščejo, ter ga zahtevajo če tudi na nepravilen način, kar dokazuje ravno sedanja razprava. Hrvatska sicer ni tako bogata, da bi mogla velelastne aspiracije Madjarske vzdrževati, ali ima toliko dohodkov, da more zadovoljiti vsem zahtevam svoje lastne uprave, ko bi le Madjari ž njo pravično ravnali; grda laž in obrekovanje pa je, ko trdijo naši zavezniki, da oni vzdržujejo Hrvatsko. Madjari gredo za tem, da s svojim ravnanjem tud iHrvaško spremeno v Slovaško, če se jim ne bomo složno uprli. Te oistre besede so izzvale bana, ki je v prvič v hrvatskem saboru nekako službeno potrdil lažno trditev ogerskih državnikov, da v resnici: Ogerska vzdržuje Hrvatsko. To, kar do zdaj niso celo vladini privrženci verjeli, izjavljeno je v samem saboru, češ, verujte in nikar se ne branite predati teh par milijonov gold. Madjarom, saj oni vsako leto za vas plačajo okolu pet milijonov. Seveda, da tej trditvi nobeden ne verjame, kajti poprej je treba stvar temeljito dokazati, kar se pa do zdaj še ni nobeden upal, pa se tudi javaljne ne bode nobeden našel, ki bi mogel kaj takega dokazati. Protivno pa so dokazali neki opozicijski zastopniki, med njimi posebno dr. Frank, da Hrvatska ni pasivna zemlja, kajti od 20 milijonov davkov, ki jih Hrvati plačujejo, pobira Ogerska 14 milijonov, a Hrvatska le 6 milijonov. Vrh tega pa Hrvatska nima od teh plačanih davkov od strani Ogerske nobene koristi, saj je dobro znano, da se hrvatske reke nikdar ne uravnavaajo, železnice pa se zidajo iz dohodkov investicijskega zaklada.

(Dalje v prilogi.)

in sicer tako, da postanejo državna lastnina, a Hrvatska, kateri je omenjeni zaklad namenjen, njima ni krajearja dohodka.

S hrvatskimi dohodki se vzdržujejo ogerske železnice, parobrodarstvo, rudniki, neki šolski zavodi in vsi ressorti zajedniških ministerstev, a Hrvatski se vzdržujejo dohodki od železnic, parobrodarstva in drugi neki dohodki, ki so po nagodbi hrvatski. Naravno je, da Madjari trobijo laži po svetu o vzdrževanju Hrvatske, ali je žalostno, da se Hrvati yladini celo siliijo, da tudi oni to pred svetom priznajo, kar dozdaj ni še nobeden dokazal, nego je znano le protivno. Izjava banova je resen opomin za Hrvate, da obvarujejo svojo zemljo še večjih izgub, nego jih je dozdaj imela, in pa tudi svojo neodvisnost, kajti, ako se bode priznalo, da smo pasivni, potem smo tudi že politično na pol mrtvi, kar bi bilo pa žalostno znamenje ravno v času, ko se je začelo drugo Slovanstvo tako lepo razvijati.

Sledujoč se je zgodilo seveda ono, kar je vsakdo pričakoval, da se je namreč predlog regnikolarne deputacije sprejel s 64 glasovi nasproti 11. S tem glasovanjem je dokazano, da se v hrvatskem saboru mora sprejeti vsak predlog, katerega sedanja vlada v sporazumljenju z ogersko vlado predloži. In videli bomo, da se bo isto zgodilo tudi z reškim vprašanjem. Hrvati bodo Reko odstopili tudi formalno Ogorskeji, kajti to je zdaj prvi zahtev od strani ogorske vlade. Ko se bode pozabilo na zemljiščno odvezo, spravili bodo počasi tudi to vprašanje na dnevni red in s sedanjo večino bodo tudi dosegli, kar želé.

Dnevne novice.

(O novem poštnem poslopiju v Ljubljani.) V proračunskem odhodu vprašal je pri naslovu „Pošta“ g. prof. Šuklje, kako stoji zadeva gledé gradnje novega poštnege poslopija v Ljubljani. Trgovinski minister Bacquechem je na to odgovoril, da bode vlada v kratkem predložila načrt postave, vsled koje se ima med drugim tudi v Ljubljani zgraditi novo poštno poslopje. Vendar!

(„Slovenska napredna stranka.“) V četrtek zbrali se je kakih petdeset članov „Slovenskega društva“ v ljubljanski čitalnici na društvenem shodu in potrdili so soglasno nastopno resolucijo: „Občni zbor „Slovenskega društva“ izreka se za to, da se stranka, stoječa za društvom, imenuje v prihodnje „narodno-napredna stranka“. — Nekateri člani so bili za to, da se imenuje „liberalna stranka“, a večina se je izrekla, da je to ime preveč na slabem glasu, in zato so pobrali celo že od židovskih liberalcev zavrženo frazo „Fortschritt“, in tako smo tudi Slovenci srečni, da imamo slovenske „fortschrittlerje“, in kakor vse kaže, hočejo biti prav poslušni slugi židovsko-liberalnih „fortschrittlerjev“ v verskem, političnem in gospodarskem oziru. — Tako se je torej tudi formalno izvršilo, kar se je že dolgo časa pripravljalo. Liberalni Slovenci so se izneverili javno staremu slovenskemu programu: „Vse za vero, dom, cesarja!“ in hočejo pod zastavo „napredka“ osrečevati slovenski narod. Tako imamo tudi formalno v Slovenceh dve stranki, konservativno in liberalno. Stališče je sedaj jasno in vsakemu je znana njegova dolžnost. — O tem bomo še obširneje pisali. Za danes opozarjamo le svoje somišljenike, da s 1. julijem začne izhajati „Rodoljub“, ki bo zastopal načela „slovenske napredne stranke“ med prostim narodom. V interesu dobre stvari jih prosimo, naj širijo kolikor mogoče marljivo med naše ljudstvo konservativne liste, vzlasti „Domoljuba“, proti kateremu je v prvi vrsti naperjen „Rodoljub“. — Ta shod je pokazal, česa imamo pričakovati od nove stranke, kajti jedro vseh govorov in njih argumentov na tem shodu je bilo udrihanje po ljubljanskem knezoškofu in po zaslepljenih (!) duhovnikih; dr. Tavčar je očital slovenskim duhovnikom, da so „brezdomovinski“, ki hočejo vse razdrati in podsuti, kar smo do sedaj priborili, bodisi v slovstvu, bodisi v politiki (!). Dr. Bleiweis je omenjal, da duhovniki zanemarjajo narodne stvari (!), se ne udeležujejo veselice (!), ne podpirajo več narodnih podjetij (!), in krojač g. Kunc je a svojo „lučjo“ razsvetlil skrivnosti konservativne stranke v državnem saboru, ter povedal, da se po njenem pri-

zadevanju ni skrivil doslej v Avstriji las niti lažil liberalizmu, niti kapitalizmu, da so sicer na leta pestovali versko šolo, za ljudske težnje in zahteve pa da so bili istotako gluhi in nemi, kakor liberalci. In ko so tako naši „fortschrittlerji“ obložili konservativce in vzlasti slovensko duhovščino z vsemi psovskami, kar jih hrani debeli napredno-liberalni slovar, tedaj k sklepu izraža krojač Kunc nado, da se bodo tudi slovenski duhovniki oklenili „napredne stranke!! — Torej: Državni konservativni poslanci, h katerim pripadajo seveda tudi slovenski poslanci, niso nič boljši, kakor nemški liberalci; slovenski duhovniki, to so največji sovražniki slovenskega ljudstva, to je prvi „pronunciamento“ naše novopečene liberalne stranke. — Kaj vse smemo, po pričetku soditi, pričakovati še od slovenskih liberalcev v prihodnje?

(Poročil) se je danes pri sv. Jakobu v Ljubljani gosp. Albert Dollenz, c. kr. poštni uradnik v Trstu, z gđ. Josipino Karolino Dolenc, hčerko dr. H. Dolence, svetniškega tajnika pri tukajšnjem c. kr. sodišču. — V Kostanjevici pa je bil poročen g. Fr. Pirker, c. kr. gozdarski asistent, z gđ. Beti Gačev, trgovčovo hčerjo.

(Samomor.) Tovarnar salam in posestnik na na Viču g. Ločnikar prerezal si je tekom nocojšnje noči vrat. Govori se, da se mu je zadnji čas nekako mešalo v glavi. Star je bil 36 let, ter je zapustil mlado vdovo s šestimi otroki.

(Za prebendno župnišče pri sv. Križu) poleg Kostanjevice oddajala se bode dne 17. t. m. ob 9. uri dopoldne v občinski pisarni potom minuendne licitacije potrebna dela, ki so preračunjena na 2882 gld. 45 kr.

(Občni zbor podpornega društva za bolne in onemogle ude v Ljubljani) vršil se je preteklo nedeljo 24. maja v gostilni Bierhalle, kateri je bil mnogobrojno obiskan. Društveni predsednik g. Bonač otvoril občni zbor, pozdravi navzoče ude, konstatuje sklepčnost zborovanja, ter da besedo društvu zapisnikarju in računovodji g. Iv. Grileu, da poroča društvu premoženju. Zapisnikar in računovodja na to prečita računski sklep, iz katerega se razvidi, da je imelo društvo v pretečenem letu, to je od 1. maja 1890 do 31. aprila 1891 dohodkov 2057 gl. 78 kr. in stroškov 572 gld. 52 kr., ter je ostalo premoženja 1483 gld. 21 kr., katero je naloženo v kranjski hranilnici. Računski sklepi se brez ugovora odobre. V imenu pregledovalcev računov poroča pregledovalec g. Delakorda, da so društvene knjige, računi in sploh društveno premoženje v najlepšem redu. V odbor bili so enoglasno zopet izvoljeni: Ivan Bonač, predsednik; Jakob Kovačič, podpredsednik; Karol Sušteršič, blagajnik; Ivan Grilec, zapisnikar in računovodja, nadalje v odbor: Josip Majer, Ivan Streiner, Franc Delakorda, Josip Zgank in Ivan Hibšer, kateri vsi so izvolitev prevzeli. Po izvršitvi posameznih nasvetov zaključil zborovanje g. Bonač zahvalno se, spominjaje še darila kranjske hranilnice v znesku 100 gld.

(Zbirka zakonov o sodomertvu v Avstriji.) Ministerski svetnik pri c. kr. trgovinskem ministerstvu dr. Jurij vitez Thaa je izdal sistematično zbirko zakonov, naredeb, normalnih ukazov in odlokov navišjega sodišča, ki se tičejo merskih in utežnih reči ter sodomertva v Avstriji. Zbirka je izšla kot XIII. zvezek Manzevé žepne izdaje avstrijskih zakonov in bode zadoščala živi potrebi po pogledni sestavi premnogih predpisov o teh važnih rečeh. Ker je obilna tvarina primerno vrejena in so prirejana tudi kazala, zato je ta zbirka izvrstlen pripomoček uradnim organom pa tudi dotičnim strokovnjakom v obče.

(Proti trpinčenju živalij med prevažanjem po železnici.) V tem oziru ravnokar objavljajo vse uprave avstrijskih železnic nastopno oznanilo: 1.) Po določilih skupnega tarifa I. del avstrijskih železniških uprav ne smejo se vsprejemati za odpošiljatev po železnici zvezane živali; v vrečah, kletkah, zabojih ali sličnih skrinjah se pa smejo vsprejemati, ako so slednje dovolj prostorne in sušne. 2.) Velika živina ne sme tesno stati jedna tik druge ali biti stisnana k vozovnim stranicam; za drobnico mora ostati dovolj prostora za uleganje. 3.) Nalaganje železniških vozov z živalimi po pošiljateljih smatra se za trpinčenje živali, in se torej odpošiljatelj, ki to zakrivi, kaznuje po določilih v sporazumljenju

z vrhno policijsko oblastjo izdane odredbe ministerstva za notranje zadeve. Prvi odstavek te odredbe slove: „Kedó javno grdo ravna s živalimi, bodisi da so njegove ali ne, kaznovan bodi od političkih oblastev, in v krajih, kjer se nahaja c. kr. policijska oblast, od slednje po § 11 cesarske odredbe z dné 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96.“ — Dolžnost železniških organov je, vplivati na odpošiljatelje primernim načinom, da se zapreči prenapolajenje živalskih vozov, ter iste opozoriti na dotične določbe omenjenega visokega ministerstva odredbe. Ako bi to vplivanje železniških organov ostalo brezuspešno, naročeno je torej istim, da to naznanijo pristojni oblasti.

(Osebna vest.) Čast. gosp. Janez Golob, kapetan v Škocijanu pri Dobravi, pride za administratorja na Primskovo.

(Društvo tiskarjev, kamenopiscev in kamenotiskarjev za Kranjsko) imelo bode dne 13. t. m. ob 8. uri v društvenih prostorih svoje izredno občno zborovanje. Med drugimi točkami sklepalo se bode o prireditvi Gutenbergove slavnosti.

(Nabiralnica za poštno hranilnico) je vsaka pošta, a teh smo koncem leta 1890 po državi imeli 4657, za 109 več, kakor v letu 1889. Na novo so jih vlni ustanovili 118, a „zaprli“ na devetero krajih. Na Stajerskem je minolo leto poslovalo 356 pošt, na Koroškem 142, na Kranjskem 134, v Primorju 150, v Dalmaciji 111 nabiralnic.

(Okrajna bolniška blagajna ljubljanska.) Tiskani posnetki iz pravil okrajne bolniške blagajne vposlali so se v več izvodih vže opetovano gg. delodajalcem v svrhu, da jih razdelé mej svoje delojemalce. Vendar pa se množe vprašanja gledé na ravnanje v slučajih obolelosti in drugih slučajih tičečih se določil okrajne bolniške blagajnice, kar opravičuje dvom, da gg. delodajalci niso vselej delojemalcem vročili dotičnega pojasnjujočega tiskanega posnetka. Načelstvo okrajne bolniške blagajne torej še enkrat opozarja gg. delojemalce na naslednje predpise štatuta, po katerih se jim je ravnati v slučajih obolelosti in ki pojasnjujejo splošne glavnejše točke: ad § 7: Vsakemu delojemalcu izroči se takoj po vstopu v delo „Izkaznica“, katero naj varno hrani; isto mora pokazati dotičnemu blagajničnemu zdravniku v slučaju obolelosti. — ad § 10: Delodajalca dolžnost je delojemalcu na željo pokazati „Vplačilno knjižico“, da se slednji uveri, je li zglašen pri okrajni bolniški blagajni ali ne in se more tudi uveriti o istinitosti predpisanega mesečnega prispevka. V slučaju obolelosti vroči dotičniku okrajna bolniška blagajna bolniški list, blagajnični zdravnik pa proti izkazu bolniškega lista bolniško potrdilo, katero naj oboleli takoj vroči v blagajničnem uradu dotičnemu blagajniku, ne pa še le pri vsprejemu bolnišnice. Vstop v bolnišnico določi le blagajnični zdravnik; izjema dovoljena je le tedaj, ako je nevarnost za obolelega opasna. V petek, najkasneje v soboto dopoldne naj si oboleli pri zdravniku oskrbi odrezek (kupon), katerega izroči v soboto popoldne bolnišničnemu blagajniku, da mu izplača podporo. — Bolnik se mora povsem naredbam blagajničnega zdravnika brez ugovora podrediti; ako torej blagajnični zdravnik izrecno ne dovoli izprehoda obolelemu, v to nastavljeni nadzornik pa dotičnika zasači na ulici ali ne dobi obolelega doma, blagajnica v takem slučaju zabrani izplačanje bolnišnice. Isto tako sme oboleli delokrožje ljubljanske okrajne bolniške blagajnice v svrhu zdravljenja prekoračiti le tedaj, ako se izkaže s pismenim privoljenjem blagajničnega zdravnika. Bolniki, ki vsled bolezni ne morejo osebno naznaniti, da so oboleli, smejo to storiti po tretji osebi, isto tako smejo poslati kogarsikolibodi po bolniški list in bolniščino. Ako se obolelemu izplačanje podpore iz tehničnih uzrokov zabrani in to zabranitev blagajnično načelništvo potrdi, more dotičnik vložiti priziv blagajničnemu razsodišču, katero konečno sodbo izreče. Bolniščina izplačuje se ob sobotah popoldne od 2. do 5. ure. Ako je v soboto praznik, izplača se bolniščina v petek, kar se vsakteremu pravočasno naznani. Uradne ure, v katerih se prijavljajo oglasi in oglasi, in se dajejo sploh bolniško blagajno zadevajoča pojasnila, so ob delavnikih od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. popoldne. Ob nedeljah in praznikih je blagajnični urad strankinemu prometu zatvorjen. Blagajnični urad je: Sv Petra cesta šte. 9, I. nadstropje v Ljubljani.

Raznoterosti.

— Električno ruvanje zôb. Nek Anglež je izumil električen aparat, s katerim se rujejo zobje brez bolečin.

— Grofa Alberta de Mun-a je častnim doktorjem filozofije imenovalo vseučilišče v Löwen-u. Grof je obljubil, da hoče s tem vseučilišču pokazati hvaležnost svojo, da bode vse svoje moči posvetil cerkvi in mladini.

— Preveč učenih ljudij je v Franciji Osemnajststo izprašanih kandidatov za višja učiteljska mesta čaka službe.

Telegrami.

Dunaj, 5. junija. Gospodarski odsek vsprejel je vladno predlogo o odpravi svobodnega pristanišča v Trstu za podlago specialni debati. Trgovski minister je konstatoval, da se predlogi ni ugovarjalo, obetal, da bode vlada skrbela za blagostanje Trsta. Viden oživljajoč uspeh dosedanjih carin na morski promet se bode še povečal z novimi diferenčnimi carinami.

Dunaj, 6. junija. Pri naslovu „Obrat državnih železnic“ je v budgetnem odseku vprašal Herold, hoče le vlada obljubiti, da se češka zapadna železnica podpravi v juliju 1892. leta. — Herbst predlaga, da naj se dohodki državnih železnic za 1.130.000 višji postavijo v budget. Schaup je opozoril na nezgode na državnih železnicah 1890. leta in vprašal, kaj je bilo krivo nezgodam. Kaizl se boji, da bodo novi tarifi otežili konkurenco za producente ob zasebnih železnicah in želi vedeti, kakšne finančne uspehe bode imela tarifna reforma. Sedanja železniška politika neugodno upliva na zasebne železnice in predlaga resolucijo o reformi uprave državnih železnic v zmislu decentralizacije. Bilinski želi, da bi se v proračun ne sprejeli tako visoki dohodki državnih železnic, kakor je predlagal Herbst.

Gradeo, 6. junija. Jutri bo slovesna dekoracija knezoškofa Zwergerja, stolnega dekana Wintererja, arhitehta Hauberrisserja, stavbenih voditeljev Mikovića in Wolfa po namestniku vpričo škofov, duhovščine in načelnikov oblasti.

Reka, 5. junija. Dne 21. junija pride sem iz osmih vojnih ladij obstoječ oddelek angleškega brodovja pod poveljništvom podadmirala Hoskina, kar bode povečalo slavnosti, ki se priredé povodom prihoda Njega veličastva cesarja. Za vsprejem se delajo velikanske priprave.

Lisbona, 5. junija. Policija je konfiskovala časopis „Revolte, ki je prvi pot izšel, in prepovedala, ga dalje razširjati.

Piccoli-jeva tinktura za želodec je rahlo delujoče, vspešno učinkujoče, prebavne organe vrejujoče zdravilno sredstvo. — Cena steklenice 10 kr. (300—106)

Tuji.

3. junija.

Pri **Maliču**: Vetter, ruski konzul, iz Egipta. — Meider, tovarnar; Heiss, zasebnik; Braumüller, Marin, Herling, Oresnik, trgovci, z Dunaja. — Poschetta, hišni posestnik, z Vrhnike. — Maccarata, zasebnik, s soprogo, iz Trsta. — Plicker in Fuchs iz Gradea.

Pri **Sionu**: Bing, Kulka, Rabl, Eule, Schönwald in Hirschl z Dunaja. — Koten iz Gablonca. — pl. Franken, uradnikova soproga, iz Kranja — Frankl, trgovec, iz Prage. — Schlessinger, trgovec, iz Pečuha. — Goieh, zasebnik, s soprogo, iz Trsta. — Entremont, c. in kr. stotnik-avditor, s soprogo iz Ljubljane. — Kogej, župnik, s Črnega Vrha.

Pri **avstrijskem caru**: Podgradčan s soprogo iz Št. Lovrenca. — Breznik iz Celja.

Pri **bavarskem dvoru**: Lakner in Wuchse, trgovca, iz Koprivnika.

Pri **Južnem kolodvoru**: Langer, izdelovalec klavirjev, iz Celovca. — Urban iz Lazov. — Vadnou, gostilničar, iz Postojne. — Pua, risar, iz Soštjana.

Umrli so:

2. junija. Aleksander Rupnik, delavec, 79 let, v Kravji dolini 11. vsled ostarelosti.

3. junija. Štefan Kunaver, gostač, 71 let, v Kravji dolini 11. vsled ostarelosti.

4. junija. Karol Zupančič, tiskar, 23 let, sv. Petra cesta 77, jetika. — Vincenc Jager, jermenarjev sin 4 1/2 mes. Marijin trg 3, božjast.

V bolnišnici:

31. maja. Franc Zaplotnik, kajzarjev sin, 17 let, srčna hiba. — Ana Sedej, delavčeva žena, 44 let, jetika.

1. junija. Katarina Merhar, gostija, 70 let, srčna hiba.

2. junija. Ivana Truglas, gostačeva hči, 2 1/2 leta, eoclempsie.

Vsak slovenski gospodar,

ki še ni naročen na ilustriran gospodarski list „Kmetovalec“ s prilogo „Vrtnar“, pošlje naj svoj naslov c. kr. kmetijski družbi v Ljubljano, katera mu dopošlje prvo številko brezplačno, in iz katere more izpredvideti, da je list neobhodno potreben za vsakega naprednega slovenskega gospodarja. (32)

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celsiju			
7. u. jut.	73.40	15.0	sl. svzh.	oblačno	
5 2. u. pop.	73.32	22.3	sl. jzpad	del. jasno	0.00
9. u. zveč.	73.40	16.5	"	jasno	
Srednja temperatura 18.0°, za 0.4° pod normalom					

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

6. junija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	92	gid	70	kr
Srebrna " 5% " 100 " 16%	92	"	65	"
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110	"	95	"
Papirna renta, davka prosta	102	"	25	"
Akcije avstr.-ogerske banke	999	"	—	"
Kreditne akcije	300	"	—	"
Francoski napoleond.	9	"	33	"
Cesarski cekini	5	"	56	"
Nemške marke	57	"	75	"

Poslano.

Domača

ces. kralj. privilegovana avstrijska

zavarovalna družba

„DONAU“
na Dunaju

za

zavarovanje proti ognju, za življenje, prevažanje in za zavarovanje zrcalnih stekel

je meni odškodnino za škodo po ognju za moje gospodarsko poslopje **popolnoma in jako hitro izplačala**, dasi jaz nesem imel **do odškodnine nobene pravice**, ker se v tehničnih stvarih nesem ravnal po zavarovalnih pogojih.

Dolžnost moja je torej, tej **domači zavarovalni družbi „DONAU“ na Dunaju javno izreči svojo zahvalo za človekoljubno postopanje in to družbo „DONAU“ vsem najiskreneje priporočati.**

V RUTU, dne 27. maja 1891.

Barbara Kitz,

Tomaž Kašpure,

priča.

Jurij Stikler,

priča.

Da je stvar res taka, potrjuje

občinski urad v Waisenbergu,
dne 27. maja 1891.

(L. S.)

Müller,

(1)

župan.

Zahvala.

Kakor vsako leto, tako so blagovolili tudi letos pristopiti akademskemu društvu „Slovenija“ na Dunaji kot podporniki gospodje državni poslanci: dr. A. Ferjančič, pl. A. Globočnik, dr. L. Gregorec, dr. A. Gregorčič, grof Hohenwart, K. Klun, J. Kušar, V. Pfeifer, F. Povše, F. Robič, baron Schwegel, V. Spinčič,

F. Šuklje ter so darovali po 5 gold.; dalje je daroval državni poslanec g. I. Nabergoj 3 gold., vkupe 68 gold.

Za to blagohotno podporo usoja si odbor akad. društva „Slovenija“ na Dunaji vsem gg. darovateljem, zlasti pa g. dr. Ferjančič-u, ki je blagovolil vsprejeti nabiranje podpore za naše društvo, izreči svojo najiskrenejšo zahvalo ter jih prositi še nadaljne naklonjenosti.

Na Dunaji, dne 5. junija 1891.

Za odbor akad. društva „Slovenija“:

Anton Podpečnik,
t. č. podpredsednik

Fran Regally,
t. č. blagajnik.

„Podobica sv. Alojzija.“

Prisrčno zahvalo izrekam vsem onim dobrotnim prijateljem, ki so tako blagohotno pripomogli, da se je v kratkem času raprodala prva precejšnja izdaja te drobne knjižice. Priredil sem drugo izdajo ter še lahko postrežem onim gospodom, kateri nameravajo s to knjižico razveseliti ljubo mladino ob slovesni tristoletnici blažene smrti sv. Alojzija. Ako bi komu knjižica ne bila znana, jo rad pošljem na ogled. — Tudi se mi je izrekla želja, naj bi dal še p. s. e. b. j. natisniti mali sliko, ki ste v knjižici, da bi tudi tisti otročki kaj dobili, ki ne znajo brati ter jim knjižica ne ugaja. Rad ustrezem tudi tej prijateljski želji. Da pa ne bode kake neljube pomote ob razpošiljanju, prosim, naj se določeno zapiše. „Sv. Alojzija knjižica“, vezana (à 10 kr.) ali nevezana (à 5 kr.); naj pripiše: „Sv. Alojzija slika“, prvo imenujem večjo, drugo manjšo — cena je obema enaka, namreč 100 za 50 kr. v ličnem natisu. — Bodi zopet ob tej priliki gorko priporočeno „Katol. društvo detoljubov“.

Anton Kržič.

Vozovnične

po jako znižani ceni, za vse evropske železnice, in od 300 kilometrov naprej za vsako daljavo, priporočila ter s prospekti in vsakršnimi pojasnili o potovanju rado- voljno in brezplačno služ

zvezke

(Fahrscheinhefte) Jos. Pavlin v Ljubljani
pisarna za potovanje. (1)

Zvezki rabljivejših prog so vselej v zalogi.

Posestvo

se prodá

pri Mariji Pomagaj na Brezjah

za 12 mernikov posetve, ali pa tudi sama hiša. — Kaj več pové Jožef Tavčar, on-dotni cerkovnik. (2—2)

Kneippovo vodno zdravljenje

(Kuhne-zdravljenje).

Zdravišče Auenhof-Stosir.

ob Vrbskem jezeru na Koroškem.

Vodno zdravljenje po Kneipp-ovi metodi: masaže, zračne in solne kopeli, dobro podnebje, ceno bivanje, železniška in parniška postaja. (10—10)

Prospekti zastoj.

Jajca za valjenje

od pravih **Brahma-kokoši** po 15 kr., od **holandskih**, črnih, z velikim belim čopom po 15 kr., od **pravih štajerskih kokoši** po 10 kr., od **sedmograških gologlavk** po 15 kr., od **zmršenih kokoši** po 10 kr., od **pritlikovk** po 30 kr., od **velikih štajerskih rac** po 15 kr. Jaz razpošiljam jajca za valjenje le od čistih živali, ki so bile že večkrat obdarovane, in garantujem za čistost in pristnost plemen. (4—2)

Maks Pauly, Köflach (Štajersko).

Penzijonat „Notre Dame de Sion“

na DUNAJU, VII, Burggasse 37.

Redovnice „Notre Dame de Sion“ iz Pariza morejo sedaj vsprejeti gojenke in priporočajo svoj penzijonat, s katerim je v zvezi zasebna šola, vsem starišem, jerobom in sorodnikom deklet vsake starosti.

Na tem zavodu uči se poleg zakonito predpisanih predmetov tudi temeljito **francoščina**, ki je občevalni jezik, **igranje na klavirju** itd. (3—3)

**Največja zaloga
šivalnih strojev**
JAN. JAX,
LJUBLJANA,
Najnižje cene.
Ugodni vplačilni obroki se
dovoljujejo. (30-1)
Zamenjuje stare stroje.
Poprave vrše se točno
trajno in ceno.

**Cenilniki
zastonj
in franko.**

Franjo Toman,
podobar in pozlatar,
v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 4, v Mayerjevi hiši,
se zahvaljuje prečast. duhovščini in sl. občinstvu za
doslej mu izkazano naklonjenost ter se priporoča i v
bodoče za vsakovrstno izdelovanje
podobarskih in pozlatarskih del,
kot: prenovljenja altarjev, tabernakeljnov,
leo, krstnih kamnov in podob. Prenovlja vsake
vrste okvire, križeva pota, sv. razpela, sveč-
nike itd. Tudi na novo izdeluje vsa ta dela v
vsakem slogu prav okusno in trpežno.
V zalogi ima sv. razpela od 4" do 3', na križu in
brez njega, s stojalom in brez stojala, pozlačena sli-
kana in iz trdega lesa. Kristusi so do 2 čevlja po
2 palea narazen, 4, 6, 8, 10, 12 palea itd. — Čofi
za svetilnice za spodaj in zgoraj dobé se od 80 kr.
do 8 gld., krogle za vrvi pri svetilnicah in sveč-
nikih, palice za okvire (Goldleisten), slike itd.
Vsako delo izgotovi zanesljivo, dobro in kar mogoče
po nizki ceni. (6-6)

C. kr. privileg.
umetelni zavod za cerkveno opravo
v Freistadtu (Gorenje-Avstrijsko)
prodaje priznane umetelne:
altarje, lece, spovednice, stole,
grobne spomenike, križeva pota,
slikano steklo, paramente, ban-
dera, božje grobove, orglje in
harmonije. (10-10)
Prejemljejo se imenovani predmetje tudi v popravilo.
Vzorec in drugo brezplačno.
Plačevanje jako ugodno.

Ravnokar je izšel prvi zvezek
lične knjižice z naslovom:
Povesti
slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.
Sestavil in uredil
A. Kalan.
urednik »Domoljuba«.
— Ponatis iz »Domoljuba« —
I. zvezek. — Cena 20 kr.
Obseg:
Zlati lasje. — Dedščina. — V za-
metih pokopan. — Veronika. — Sama
smola! — Trojni sveti večer. — Božič
na sv. Gothardu. — V valovih živ-
ljenja. — Lovski tat. — Luč na oknu.
— Po viharju svetlo sonce. — Požar.
— Lepi pirhi. — Marušnik. — Ob-
hajilo v ječi.
Dobiva se v »Katoliški Bu-
kvarni« v Ljubljani.

Po o. kr. priv. občni zavarovalnici v Trstu
ustanovljena
Ogrska akcijska zavarovalnica
za zavarovanja proti škodam
po toči in za pozavarovanja v
Budimpešti
prevzema zavarovanja
proti škodam po toči
po trdno določenih premijah brez doplačilnih
zavez po dovršeni škodi.
Vplačanega je 1 milijon goldinarjev a. v.
Škode se hitro in popolnoma izplačajo. — Zavarovalnico
je še le po žetvi, t. je 30. septembra, in sicer na menjico
plačati. — Posestnikom, kateri so bili lansko leto pri tej družbi
zavarovani, in niso nobene škode naznanili, dovoli družba,
ako letos zopet pridelke pri njej zavarujejo, 10% odpusta
od lanske premije.
P. n. članom o. kr. kmetijske družbe kranjske
se zniža zavarovalnina za 5% od normalne premije.
Natančnejša pojasnila daje glavni zastop v Ljubljani
za Kranjsko v Gradišči št. 4, v vseh drugih krajih pa
okrajni in lokalni zastopniki. (11-5)

Varstvo
proti živinski kugi,
pšenu prašičev,
muham v hlevih,
mrčesom vsake vrste,
gnjilobi in oštorjenju lesa,
hladni in zidni glivi,
mokrim zidovom itd.
daje priznano najboljši
Barthel-ov izvorni (16-9)
carbolineum
hkratu najcenejši in najboljši orehovorjavni na-
maz za lesene predmete, kateri potem 3-4krat
dlje trpé.
5 klg. po pošti gld. 1-50, 100 klg.
gld. 16- na Dunaju.
Troški majhni — korist stoterna.
Prospekti in vsa druga pojasnila zastonj in franko.
MIHAEL BARTHEL & Co.
Dunaj, X., Keplergasse 20.
(Ustanovljeno 1781.) (5)
Zalogo imata
brata Eberl-a v Ljubljani.
Dopisuje se slovenski.

Razprodaja.
Radi prezidavanja in pre-
novljenja prodalnice
popolna razprodaja
manufakturnega, modnega in najraznovrst-
nejšega kramarskega blaga
po dokaj znižanih cenah.
Tu so na prodaj cenó tudi vrata s stranskima
in vrhnima kamnoma pripravna za vhod pri kaki prodal-
jalnici.
Fr. Petrič,
v Ljubljani, Špitalske ulice 6.

St. 10.678. (5)
Košnja v najem! (1)
V ponedeljek. 8. dan junija t. l., dopoldne ob 9. uri
se bode

košnja mestnih senožetij
pod gradom Tivoli za 1891. leto po očitni dražbi kosoma
oddala v najem.
Dražba se bode pričela ob 9. uri dopoldne na senožetih
v Lattermanovem drevoredu poleg vojaške oskrbovalnice.
Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dné 3. junija 1891.

Premija na svetovni razstavi v Londonu 1862, Parizu 1867, Dunaji 1873, Parizu 1878.
Klavirji na obroke za na deželo,
salonski krilasti klavir, pianine,
iz tovarne svetovno znane trdke (Gottfried Cramer) — Wilh.
Mayer na Dunaji za 380 gld., 400 gld., 450 gld., 500 gld.,
550 gld., 600 gld., 650 gld., pianine za 350 gld. do 600 gld.
Klavirji družih trdk za 280 do 350 gld.
Izposojilo klavirjev za na deželo pod naj-
ugodnejšimi pogoji (12-3)
Prodajalnica in posojilnica klavirjev A. Thierfelder, Dunaj, VII. Burggasse 71.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!
Plug, brane, njivni valarji, sejalnice, stroji za košnjo, obračalnica
za seno, konjske zobače, stiskalnice za seno, mlatilnice, gepelji, loko-
mobili, trieure, snažilnice žita, stroji
za robkanje turšice, slamoreznice, stroji
za trenje žita, za rezanje repe, za
mlenje in mečkanje sadja, za stiskanje
grozdja in oliv, peronospora-aparati,
stroji za lupljenje ovočja, sušilnice za
ovočje in zelenjad, smrki (pumpe) za
vino, kletne priprave, smrki za vod-
njake, krožne žage, decimalne tehtnice,
tehtnice za živino, mlečni separatorji,
priprava za vzdigavanje sodov, stroji
za vrtnanje, avtomatično delujoče sti-
skalnice sladke krme, stroji za žetanje,
(20-8) treslice itd. (20-7)
Vse najbolje izdelano po najnižji tovarniški ceni.
Jamstvo! Pripravno plačevanje! Cas poskušnje!
Zaloga kmetijskih in vinorejskih strojev
IG. HELLER, II, Dunaj, Praterstrasse 78.
Bogato ilustrovani 144 strani obsežajoči ceniki v nemškem, italijanskem
in slovanskem jeziku se pošiljajo gratis in franko.
Zanestljivi zastopi se povsod osnujejo.

Andr. Druškovič,
trgovec z železnino,
Mestni trg 10, LJUBLJANA, Mestni trg 10,
priporoča svojo bogato zalogo
štedilnikov, nagrobnih križev, kuhinj-
skega in vsakovrstnega poljedelskega
orodja, kovanje za okna in vrata, ce-
menta itd., sploh vsega v to stroko spa-
dajočega blaga. (5)
Fine vodne žage in pile,
za kojih dobroto se jamči, po najnižji ceni.

Praga.

Veda, umetnost, obrt, zemljedelstvo, slovesnosti,časne razstave, svetč vodomet, shodi, loterija itd.

1891.

Občna deželna razstava

v proslavo stoletnice prve obrtne razstave l. 1791 v Pragi

pod pokroviteljstvom

Njegovega ces. in kralj. Veličanstva

cesarja Frančiška Josipa I.

od dné 15. maja do 15. oktobra 1891.

(16-10)

Tinktura za želodec.

(Tinctura Rhei Comp.)

Iekarja Piccolija v Ljubljani, narejena z večine iz samega pristnega kineskega revnja, je ukusno in izdatno zdravilo, katero ureja funkcije prebavnih organov. Razpošilja jo izdelovatelj v zabojčkih po 12 steklenic. Jedna steklenica velja 10 kr. (60-15) (60-39)

Jako lepo posestvo

na Dolenjem Štajarskem

v prijetnem kraju, ki jako mnogo donša, 10 minut od železniške postaje in jako obljudenega trga Št. Jurij pri Celji, se radi smrti za nizko cenilno ceno 9500 gld. dné 13. junija po dražbi prodá.

Posestvo ima njive in travnike I. razreda, izvrstno zemljo, posebno pripravno za pridelovanje hmele, lepo zidano jednonadstropno hišo, 2 veliki zidani jednonadstropni gospodarski poslopji, s kleti, hlevi, jako veliko kaščo itd., kozolec, svinjski hlev, zidan z opeko, krito klet za sočivje, 6500 gld. pupilarnih denarjev lahko ostane na posestvu uknjiženih, sicer so pa plačilni pogoji jako ugodni. Kaj več pové iz uljudnosti gospod Franc Janesch, rudarski deležnik v Celji. (2-1)

steklenice za pivo

z žičastim (dratenim) zamaškom

so najizbornejša, obče priznana priprava, da se pivo vzdrži dolgo sveže in dobro. — Dobivajo se v velikosti po $\frac{1}{2}$ $\frac{7}{10}$ in 1 liter s potrebnimi klejavimi (gumijevimi) cevimi po jako nizki ceni v Ljubljani pri

Franu Kolmann-u
zaloga steklenine, porcelana in svetilk. (6-4)

Zobozdravnik Schweiger

stanuje

hôtel „Stadt Wien“ (pri Maliču) štev. 25 in 26. II. nadstropje.

Ordinira vsaki dan od 9. do 12. ure dopoldne, od 2. do 5. ure popoldne. Ob nedeljah in praznikih od 9. do $\frac{1}{2}$ 1. ure.

Najnovejše iznajdbe in sredstva v zobozdravništvu. Najboljše plombe, po barvi zobem prikladne. (43)

Za vsa dela se jamči.

Priznana najceneja prodaja dobrih in trajnih šivalnih strojev.

Največja izber najboljših tū- in inozemskih izdelkov, starih po 8 gld. in dražje, novih pa po 25 gld. in dražje. — Vestna in reelna postrežba je moje načelo. — Ustanovljeno 1866.

Jurij Herbst, mehanik. Dunaj, VI., Marchettigasse 18.

Pri tvrdki **M. Gorišek** na Raki vsprejmeta se takoj

trgovski pomočnik in učenec

za trgovino z mešanim blagom. (1)

Obliž za kurja očesa.

Najboljše sredstvo, da se odpravijo kurja očesa in trda koža. Bolečina kmalu mine in čez nekoliko dni se kurje oko odstrani. Škatljica 40 kr.

Edino pravo

le pri

Univerzalni hranilni prašek.

Neobhodno potreben v kuhinji! Ako se ga dene, karga gré na nožovo ost, k mesu ali sočivju med kuhanjem, naredi jed prebavljivo in okusno. Neobhodno potreben za namizo! Kar ga gré na eno nožno ost naj se ga zavžije z vodo ali z vinom in vse napenjanje in težave v želodci so odstranjene. Škatljica po 75 kr.

SIGMUND-u MITTELBACH-u, KREBS-APOTHEKE!

Kričistilne in zdravilne kroglice

za čiščenje krvi in odstranjenje vseh slabih sokov. Čiščenje želodca. — Škatljica po 26 kr. in 40 kr. Zavitek s 6 škatljicami (10-10) 1 gld. 5 kr.

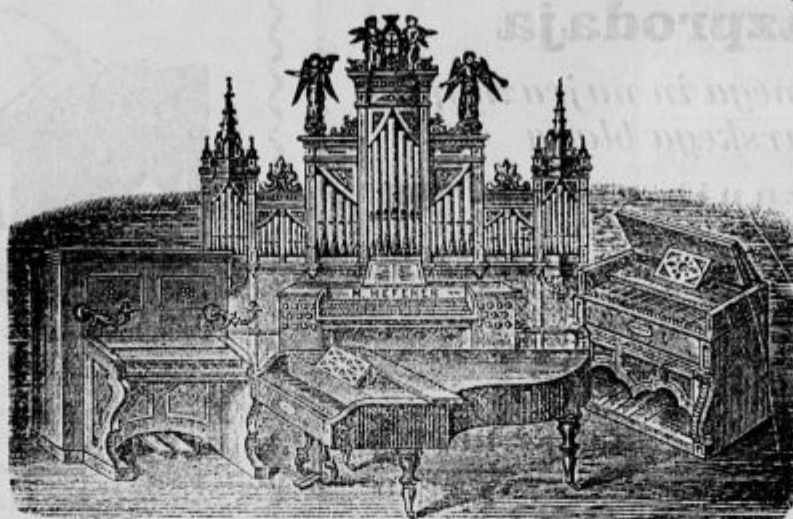
Dunaj. Am hohen Markt, Palais Sina 8.

Ako se denar naprej pošlje, dobi se blago poštne prosto.

Obliž za protin in revmatizem.

Izvrstno sredstvo pri protinu, revmatizmu, bolečini v prsih, in hrbtu, bulah protina, trganji po udih in izpahnenji. Kemad po 25 kr. in 1 gld. 5 kr.

NAZNANILO. Trst 1882. Zagreb, Ilica 36. Delavnica orgelj Zagreb, Ilica 36. Budimpešta 1885.

Izdeljujeva

nove cerkvene orglje

vsake veličine po najnovjšem in najsolidnejšem ustroju. Obode izdelujeva po načrtih v kateremkoli zlogu.

Večletno jamstvo, nizke cene, plačilni pogoji po dogovoru.

Vsakovrstna popravila izvršujeva hitro in vestno; kratko, moreva se meriti z vsako drugo podobno delavnico. (12-8)

M. Heferer-a udova insin.

Denarna obrtniška pomočna družba.

Redni 35. občni zbor denarnega obrtniškega pomočnega društva, vknjiženega tovarištva z omejeno zavezo, bode v nedeljo, 14. junija 1891, dopoldne ob 11. uri v mestni dvorani.

Dnevni red:

1. Letno poročilo in sklep računa za leto 1890.
2. Poročilo v zadnjem občnem zboru izvoljenega odbora za pregled računov.
3. Volitev 4 udov v ravnateljstvo za tri leta.
4. Volitev odbora za pregledovanje računov leta 1891. (§ 15. pravil).
5. Posamezni naveti udov.

Ravnateljstvo obrtniško - pomočnega društva,

vknjiženega tovarištva z omejeno zavezo v Ljubljani.

Gewerbl. Aushilfskassen-Verein.

Die 35. ordentliche Generalversammlung des gewerbl. Aushilfskassen-Vereines, registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung, findet Sonntag den 14. Juni 1891 Vormittag um 11. Uhr im städt. Rathaus-Saale statt.

Tagesordnung:

1. Jahresbericht und Rechnungslegung pro 1890.
2. Bericht des in der letzten Generalversammlung gewählten Revisionsausschusses.
3. Ergänzungswahl von 4 Mitgliedern des Vorstandes.
4. Wahl eines Revisionsausschusses zur Prüfung der Jahresrechnung pro 1891 (§ 15 der Statuten).
5. Allfällige besondere Anträge der Genossenschafts-Mitglieder.

Vom Vorstande des gewerblichen Aushilfskassen-Vereines,

registrierte Genossenschaft mit beschränkter Haftung in Laibach. (1)